

โครงการผลิตสื่อนวัตกรรม (สารคดี) : สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงดอยบ่อตามโครงการพระราชดำริ ดอยบ่อ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

เอกพจน์ ณะสิริ

Suan Sunandha International School of Art

Email: Eakapotch.Dh@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสื่อนวัตกรรม ประเภทสารคดี ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงดอยบ่อตามโครงการพระราชดำริ ตำบลดอยบ่อ ตำบลแม่ยาว จังหวัดเชียงราย มีเป้าหมายในการศึกษาประสิทธิภาพของสื่อทางด้านภาพยนตร์สั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดทำสื่อที่เหมาะสม มีคุณภาพเหมาะสมและดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยบทความมีการนำนักศึกษาสาขาการถ่ายภาพยนตร์ และสาขาการสร้างสรรค์และสื่อดิจิทัล มามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อนวัตกรรม โดยการนำเทคโนโลยีมามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความสำคัญของการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวของตน โดยเฉพาะบ้านยะฟูที่ยังคงความโดดเด่นของเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของพื้นที่มากกว่า หมู่บ้านอื่นแม้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปในยุคโลกาภิวัตน์ จึงอยากให้ทางสถาบัน การศึกษาร่วมกันทำการศึกษาวิจัยการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของบ้านยะฟู ซึ่งมีกลุ่มชาติพันธุ์เผ่าละหู่อยู่ เป็นจำนวนมากเพราะที่ผ่านมาสถาบันการศึกษาที่เข้ามาวิจัยในพื้นที่ส่วนใหญ่เน้นเรื่องแหล่งเรียนรู้ ทางธรรมชาติ และชีวภาพ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างจริงจัง เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

คำสำคัญ: นวัตกรรม, สารคดี

Innovative Media Production Project (Documentary film): Learning about the Royal Projects for Hill Tribe People: Case Study of Agricultural Development in Highland, Baan Doi Bo Tambon Maeyao Chiangrai Province

Eakapotch Dhanasiri

Suan Sunandha International School of Art

Email: Eakapotch.Dh@ssru.ac.th

Abstract

This article aims to study the documentary media innovation in tourism promotion at the Doi Bo Highland Agricultural Development Station in Doi Bor District, Chiang Rai Province. The aim of this study was to study the effectiveness of short film media. To get useful information on developing the right media. The quality is appropriate and attract more tourists. The article is a student filmmaking. And creative and digital media. To participate in the production of innovative media (documentary) by bringing the technology to participate in the dissemination of the importance of promoting their attractions, especially the Yufu House, which remains outstanding of identity and identity. More space Another village, even the technology changed in the age of globalization. I want the Institute. The study was conducted to study the promotion of cultural attractions of Ban Yufu, which includes the ethnic groups of Lahu. In the past, the research institutes in the area mainly focused on learning resources. Natural and biological Plant and animal species But there is no study on the promotion of surfing. Cultural attractions. To be used in promoting tourism in Chiang Rai. And Tourism Authority of Thailand

Keywords: innovation, documentary

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน การแข่งขันในตลาดโลกได้ให้ความสำคัญในการนำเอาวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในตัวผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตนจำหน่ายเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง ซึ่งสอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) ที่กำลังมาแรง ผู้อ่านคงจะเริ่มมีคำถามในใจว่าแล้วการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคืออะไร การท่องเที่ยวแบบไหนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเทศต่างๆในโลกมีนโยบายอย่างไรกับรูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าว

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคืออะไร

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรป ที่ต่างสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียและแอฟริกา รวมถึงชื่อของที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมผลงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในประเทศนั้น การท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวเราเรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ข้อมูลจาก ดร.ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว)

การท่องเที่ยวของโลกในศตวรรษที่ 21 ใช้หลักการของแผนแม่บทของโลก (Agenda 21) เป็นกรอบในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงหลักการ 4 ประการ คือ

1. การดำเนินกิจการการท่องเที่ยวในขอบเขตที่ความสามารถการรองรับของธรรมชาติ ชุมชน ชนบทธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนจะมีได้
2. ความตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะมีผลกระทบต่อชุมชน ชนบทธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของชุมชนอันเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของ ชุมชน ท้องถิ่น
- 3.การมีส่วนร่วมของเจ้าบ้านและผู้มาเยือนต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 4.การเชื่อมโยงประสานความจำเป็นต่อการพัฒนาทางเลือกของชุมชนและกำหนดแผนงาน ทางเศรษฐกิจ การดำรงอยู่ของชุมชน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางของคน จาก สถานที่ที่อยู่ประจำไปยังท้องถิ่นอื่น เพื่อชมเอกลักษณ์ ความงดงามทางวัฒนธรรม ทั้งนี้จะต้องเคารพ ในวัฒนธรรม ของกันและกัน เพื่อก่อให้เกิดมิตรภาพ ความรู้ความเข้าใจ และความ ซาบซึ้งตรึงใจใน วัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ต้อง คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อบุคคล และ วัฒนธรรม และ สิ่ง แวดล้อมในชุมชนนั้นให้น้อยที่สุด ชุมชนท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรม ก็ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว ในด้านการ สร้างรายได้และการจ้างงาน อันนำมาซึ่งการ พัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผ่านการ เดินทางท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่ เน้นการพัฒนาด้านภูมิปัญญาสร้างสรรค์ เคารพต่อสิ่ง แวดล้อม วัฒนธรรม ศักดิ์ศรีและวิถีชีวิตผู้คนหรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า เป็น การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ผู้อื่น และย้อนกลับ มามองตนเอง อย่างเข้าใจความเกี่ยวพันของสิ่งต่างๆ ในโลกที่มีความเกี่ยวโยงพึ่งพา ไม่สามารถ แยกออกจากกันได้ (ชาญ วิทย์ เกษตรศิริ, 2540)

ดังนั้น การศึกษาสื่อวัฒนธรรม ประเภทสารคดี ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวสถานี่พัฒนาการเกษตรที่สูงดอยบ่อตามโครงการพระราชดำริ ตำบลดอยบ่อ ตำบลแม่ยาว จังหวัดเชียงราย มีเป้าหมายในการศึกษาประสิทธิภาพของสื่อทางด้านภาพยนตร์สั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดทำสื่อที่เหมาะสม มีคุณภาพเหมาะสมและดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเพื่อศึกษานวัตกรรม ประเภทสารคดี ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวสถานี่พัฒนาการเกษตรที่สูงดอยบ่อตามโครงการพระราชดำริ ตำบลดอยบ่อ ตำบลแม่ยาว จังหวัดเชียงราย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงเอกสารและการวิจัยสร้างสรรค์ โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดและวัฒนธรรม ตลอดจนข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนำมาใช้ในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในรูปแบบ ภาพยนตร์สารคดี

- ประชากร กลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ ผู้ที่สนใจรับการส่งเสริมด้านอาชีพ และความ เป็นอยู่สถานี่ทดลองเกษตรบนพื้นที่

สูง เพื่อให้ความรู้แก่ราษฎรในการทำการเกษตรอย่างถูก หลักวิชาการ โดยใช้พื้นที่อย่างจำกัด แต่ให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น พอเลี้ยงตนเองได้ และหยุดยั้งการบุกรุก แผ้วถางป่าขยายพื้นที่ทำกินของราษฎร และผู้ขึ้นชอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติชาวบ้านที่สนใจการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร

- กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่าง ศึกษาวิถีชาวบ้านชีวิตและความเป็นอยู่
- การเก็บรวบรวมข้อมูลหาข้อมูลแวดล้อม

ผลการวิจัย

โครงการวิจัย : โครงการผลิตสื่อวัฒนธรรม (สารคดี) : สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ คอยบ่อตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีการนำเสนอวัฒนธรรมในรูปแบบภาพยนตร์สั้น (สารคดี) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผ่านการเดินทางท่องเที่ยว ที่เน้นการพัฒนาทางด้านการเกษตร ภูมิปัญญา สร้างสรรค์ การเคารพต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศักดิ์ศรี และวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน โดยการเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ เพื่อให้สนุกสนาน ดึงดูดใจ ให้ความรู้ โดยหลักการทางทฤษฎีแล้วประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

- Pre-Production คือ การเตรียมการก่อนการผลิต มีขั้นตอนดังนี้
- Production คือ การดำเนินการถ่ายทำ
- Post-Production คือ การตัดต่อและการนำเสนอ

ดังนั้น การจะสร้างงานออกมาให้ดีและเป็นที่น่าสนใจ เราจำเป็นต้องเตรียมการในเรื่องเหล่านี้

- Concept and Theme
- Script and Story Board

ขั้นตอนการผลิต (Pre Production) นับเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งก่อนเริ่มทำการผลิตภาพยนตร์

ได้แก่การเตรียมข้อมูล การกำหนดหรือ เค้าโครงเรื่อง การประสานงาน กองถ่ายกับสถานที่ถ่ายทำประชุมวางแผนการผลิต การเขียนสคริปต์ การจัดเตรียม วัสดุ อุปกรณ์การถ่ายทำ อุปกรณ์การบันทึกเสียง ห้องบันทึกเสียง ห้องตัดต่อ อุปกรณ์ประกอบฉาก อุปกรณ์แสง การเตรียม ทีมงาน ทุกฝ่าย การเดินทาง อาหาร ที่พัก ฯลฯ หากจัดเตรียมรายละเอียดในขั้นตอนนี้ได้ดี ก็จะส่งผลให้ขั้นตอนการผลิตทำได้ง่ายและรวดเร็ว

มีการจัดเก็บข้อมูลเชิงลึกจากการสอบถามสัมภาษณ์ และจากการประชุมเพื่อเป็นข้อมูลในการเล่าเรื่องราว โดยมีนักศึกษาสาขาการสร้างภาพยนตร์ และสาขาการสร้างสรรค์และสื่อดิจิทัล ร่วมกับชุมชนในการเขียนเค้าโครงเรื่องลงสตอรี่บอร์ด มีการวางแผนคัดเลือกสถานที่ คือ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ คอยบ่อตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นสถานที่สำหรับการถ่ายทำ มีการคัดเลือกนักแสดงในชุมชน

ขั้นตอนการผลิต (Production) มีบุคคลที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ผู้อำนวยการผลิต (Producer) ผู้อำนวยการผลิตในที่นี้หมายถึง อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นผู้อำนวยการผลิตเป็น ผู้ที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการผลิตภาพยนตร์ทั้งหมด นับตั้งแต่ การวางแผน การถ่ายทำ หลังการถ่ายทำ เพื่อให้ภาพยนตร์เป็นไปอย่างราบรื่นและมีความสมบูรณ์ที่สุด
2. ผู้เขียนบทภาพยนตร์ (Script Writer) ผู้เขียนบทภาพยนตร์ในที่นี้ได้รับความร่วมมือจากสาขาการสร้างภาพยนตร์ฯ ทำหน้าที่เขียนบทภาพยนตร์ตามที่ได้รับมอบหมายจนแล้วเสร็จ เมื่อเขียนบทเสร็จแล้วภาระหน้าที่ต่อไปก็คือการแก้ไขบท เมื่อแก้ไขบทจนเป็นที่พอใจของผู้ว่าจ้างแล้วภาระหน้าที่ของผู้เขียนบทก็หมดไป
3. ผู้กำกับภาพยนตร์ (Film Director) ผู้กำกับภาพยนตร์ในที่นี้ได้รับความร่วมมือจากสาขาการสร้างภาพยนตร์ฯ มีหน้าที่ ในการทำความเข้าใจบทภาพยนตร์ เลือกทีมงาน เลือกนักแสดง สถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ และเป็นผู้ที่ควบคุมงานผลิตภาพยนตร์ทั้งหมดภายใต้การดูแลของผู้ผู้อำนวยการผลิตภาพยนตร์
4. ผู้ช่วยกำกับภาพยนตร์ (Assistant Film Director) ผู้ช่วยกำกับภาพยนตร์ในที่นี้ได้รับความร่วมมือจากสาขาการสร้าง ภาพยนตร์ฯ โดยทั่วไปแล้วถ้าเป็นกองถ่ายภาพยนตร์ทีมใหญ่ๆ จะมีผู้ช่วยกำกับภาพยนตร์ 2-3 คน ซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกัน

5. ผู้กำกับศิลป์ (Art Director) ผู้กำกับศิลป์ทำหน้าที่ในการไปหาสถานที่ ที่ถ่ายทำ ร่วมกับเจ้าหน้าที่จัดหาสถานที่ ถ่ายทำ ภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้ช่วยกำกับ ธุรกิจกองถ่าย ฯลฯ การออกแบบสร้างฉากตามยุคสมัย บรรยากาศตามเรื่องราวในบทภาพยนตร์
6. ผู้เขียนสตอรี่บอร์ด (Story Board Visualizer)
ผู้เขียนสตอรี่บอร์ด จะทำหน้าที่แปลงบทภาพยนตร์ให้เป็นภาพเขียน โดยกำหนด ขนาดภาพ มุมกล้อง การจัด องค์ประกอบภาพ ฯลฯ เพื่อให้ง่ายสำหรับการถ่ายทำภาพยนตร์ โดยทั่วไปแล้วการเขียนสตอรี่บอร์ดนั้นจะเขียน เฉพาะฉากที่ถ่ายทำากๆเท่านั้น เช่น ฉาก ACTION ต่างๆซึ่งทีมงานที่เกี่ยวข้องเช่น ผู้กำกับภาพยนตร์ ช่างกล้อง ผู้ กำกับศิลป์ ฯลฯ พอเห็นภาพจากสตอรี่บอร์ดแล้วก็สามารถจะออกแบบทำงานตามหน้าที่ของตนได้ทันที
7. ผู้ออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย (COSTUME DESIGNER)
ผู้ออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายทำหน้าที่ออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับต่างๆ ของตัวละคร โดย คำนึงถึงยุคสมัย บุคลิกของตัวละคร โดยก่อนที่จะออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายนั้น ผู้ออกแบบนอกจากจะอ่านจาก บทภาพยนตร์อย่างละเอียดแล้ว จะต้องเข้าร่วมประชุมกับผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้กำกับศิลป์ เพื่อทราบแนวคิดและ กำหนดแนวทางของการออกแบบโพสและอารมณ์ของภาพยนตร์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
8. ผู้จัดการจัดหาสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ (LOCATION MANAGER)
บุคลากรตำแหน่งนี้เพิ่มมีในกองถ่ายภาพยนตร์ไทยในระยะเวลาที่ไม่นานมานี้ เพราะก่อนหน้านี้ผู้กำกับ ผู้ช่วยกำกับ และผู้กำกับศิลป์ จะช่วยกันหาสถานที่ถ่ายทำ แต่เพราะความไม่สะดวก เพื่อให้การจัดหาสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ เป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงกำหนดให้มีตำแหน่งนี้ขึ้นมา
ที่มา : <http://princezip.blogspot.com/>

ขั้นตอนหลังการผลิต (Post Production) เป็นขั้นตอนการตัดต่อเรียบเรียงภาพและเสียงเข้าไว้ด้วยกันตามสคริปต์หรือ เนื้อหาของเรื่อง ขั้นตอนนี้ จะมีการใส่ กราฟิกและเทคนิคพิเศษภาพ การเชื่อมต่อ ภาพ/ฉาก อาจมีการบันทึกเสียงในห้องบันทึก เสียง เพิ่มเติม อีกก็ได้ อาจมี การนำดนตรีมาประกอบ เรื่องราวเพื่อเพิ่มอารมณ์ในการรับชมยิ่งขึ้น ขั้น ตอนนี้ส่วนใหญ่จะดำเนินการอยู่ในห้อง ตัดต่อ มีเฉพาะ คนตัดต่อ (Editor) ผู้กำกับภาพยนตร์และช่าง เทคนิคที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

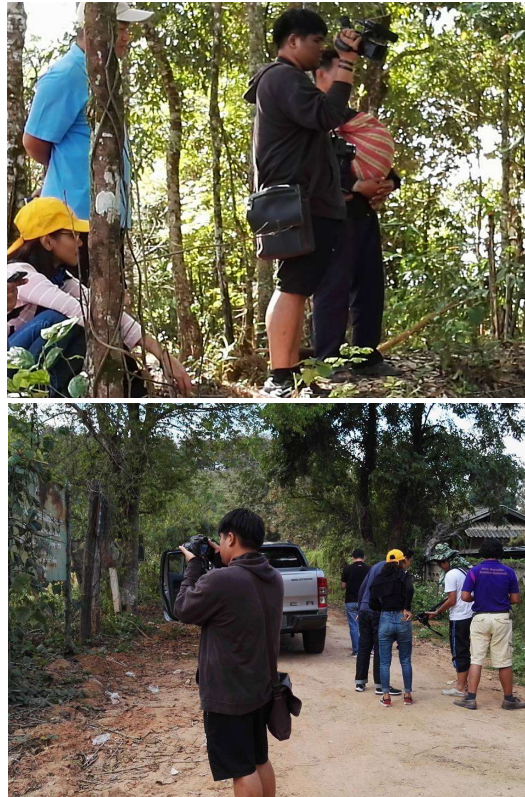
<http://princezip.blogspot.com/2012/06/blog-post.html>

ตัวอย่าง การเขียนเรื่องย่อ

ช่างภาพหนุ่มโบกรถเพื่อจะเข้าไปเที่ยวที่หมู่บ้านชาวเขา ระหว่างเส้นทาง เขาได้พบกับเด็กชายชาวเขาผู้ซึ่งไม่มีอนาคต ชายหนุ่ม กระโดดลงจากรถแวะทักทายพูดคุย ทำความรู้จัก เด็กชายเขารู้สึกถูกชะตาและคุ้นเคย จึงบอกเล่าเรื่องราวชีวิต และอนาคตที่มีตนของ ตนให้ฟัง และแล้วโชคชะตาก็นำพาทั้งสองคนให้ได้ไปรู้จัก สถานิพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ดอยบ่อ หนึ่งในโครงการ พระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทั้งสองได้รับการขึ้นำถึงการทำงานของสถานีที่เอื้อประโยชน์กับชีวิตของ ชาวเขาเป็นอย่างมาก เด็กชายชาวเขารู้และเริ่มมองเห็นอนาคตของตน จึงตัดสินใจที่จะเข้าอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง หวังได้สร้างงาน สร้างอาชีพ และรายได้ให้กับครอบครัว โดยไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานและครอบครัว

สรุปและอภิปรายผล

จากที่กล่าวมาการศึกษาวัฒนธรรม ประเพณีสารคดี ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงดอย บ่อตามโครงการพระราชดำริ ตำบลดอยบ่อ ตำบลแม่ยาว จังหวัดเชียงราย โดยการสร้างสถานการณ์ตัวอย่างเพื่อที่จะดำเนินไปให้ เห็นถึงอาชีพ และความ เป็นอยู่สถานีทดลองเกษตรบนพื้นที่สูง เพื่อให้ความรู้แก่ราษฎรในการทำเกษตรอย่างถูก หลักวิชาการ โดยใช้พื้นที่อย่างจำกัด แต่ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น พอเลี้ยงตนเองได้ และหยุดยั้งการบุกรุก แคว้นป่าขยายพื้นที่ทำกินของราษฎร และผู้ ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติชาวบ้านที่สนใจการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร เป็นการเรียบเรียงเรื่องราว ผ่าน กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้น ทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญภายในชุมชนและมีส่วนร่วมในการกระบวนการคิดและผลิตภาพยนตร์สั้น ในครั้งนี้

ภาพที่ 1: ภาพระหว่างการถ่ายทำ

เอกสารอ้างอิง

สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ดอยบ่อ. 04 กันยายน 2014. <http://www.chiangraifocus.com>

ดร.ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. 22 มิถุนายน พ.ศ. 2556. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. [HTTP://TOURISM-DAN1.BLOGSPOT.COM/](http://TOURISM-DAN1.BLOGSPOT.COM/)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ : เพรส แอนด์ ดีไซน์

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2540. วิถีไทย : การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โครงการวิถีทรรศน์, 2540